

Fremtidens kompetencer - vi bygger bro over kompetencegabet

Projektbeskrivelse

Baggrund

Projektet "Future Skills – Bridging the Competence Gap" adresserer et fælles nordisk behov for at styrke sammenhængen mellem arbejdsmarkedets efterspørgsel og befolkningens eksisterende kompetencer. Behovet er særligt presserende i lyset af den igangværende grønne og digitale omstilling. De nordiske lande står over for strukturelle udfordringer med at sikre, at der er adgang til kvalificeret arbejdskraft i både byområder og landdistrikter. Samtidig varierer systemerne til kompetencematch og kompetenceprognoser betydeligt landene imellem, hvilket understreger behovet for fælles analyser og delt læring.

Forventet resultat

Målet med projektet er at styrke den nordiske vidensbase gennem konkrete, policy-relevante resultater og at forbedre de nordiske landes evne til at navigere i grønne og digitale omstillinger via bedre systemer til kompetencematch og kompetenceprognoser. Projektet skal også gøre det muligt for de nordiske lande fortsat at være frontløbere i håndteringen af omstillinger i den private sektor, styrke konkurrenceevnen og understøtte uddannelsesplanlæggere og arbejdsmarkedsbeslutningstagere på tværs af forskellige geografiske kontekster.

Projektorganisering og leverancer

Projektet er forankret i en tværasektoriel indsats mellem Nordisk Ministerråds (NMR) embedsmandskomiteer for arbejdsliv (EK-A), uddannelse og forskning (EK-U) samt regional udvikling (EK-R). Projektet gennemføres i perioden 2025–2027 og ledes af Nordisk Netværk for Livslang Læring (NLL), som har det overordnede administrative og faglige ansvar for projektets to hovedkomponenter:

- (1) en komparativ analyse af nordiske kompetencematchingsystemer og
- (2) en vidensdelingsindsats om nordiske kompetenceprognosesystemer.

1) Leverance vedrørende kompetencematchingsystemer

VIA University College (Danmark) og Fafo Research Foundation (Fafo, Norge) gennemfører forskningen i del 1 om kompetencematchingsystemer. En komparativ analyse af de nordiske kompetencematchingsystemer omfatter en begrebsafklaring af disse systemer i en nordisk kontekst samt etablering af en fælles forståelse af systemernes formål, anvendelsesområder og strukturelle rammer. Analyserne skal også identificere ligheder og forskelle i systemernes funktion på tværs af de nordiske lande samt centrale udfordringer og muligheder. Der indgår

caseeksempler fra private virksomheder, der arbejder med den grønne og digitale omstilling, og som dækker både byområder og landområder i Norden.

Del 1 består af fem faser:

1. Begrebsafklaring for at skabe en fælles forståelse, både generelt og specifikt i relation til den grønne og digitale omstilling.
2. Analyse af de nordiske landes kompetencematchingsystemer med fokus på ansvarsfordeling, finansiering, sektorpolitikker m.v. Fafo analyserer systemerne i Norge og Finland, mens VIA University College dækker Danmark, Sverige og Island.
3. Analyse af forskelle og ligheder på tværs af Norden med henblik på gensidig læring og mulige synergier.
4. Analyse af kompetencematchingsystemernes effekter, fx i forhold til overgangen fra uddannelse til arbejde, arbejdsmarkedsmobilitet mellem sektorer, graden af over-/underuddannelse samt mangel på kompetencer mv.
5. Caseanalyse, policy-anbefalinger og anbefalinger til videre nordisk samarbejde.

2) Leverance vedrørende kompetenceprognosesystemer

OECD's LEED-team forventes at udarbejde op til to tekniske/politiske papers og/eller briefs til del 2 om kompetenceprognosesystemer. Disse vil omfatte: 1) nordiske og internationale modeller for vurdering og fremskrivning af kompetencebehov samt anvendelsen af AI i disse modeller, og 2) policy-barrierer og muligheder for Norden. OECD deltager desuden i op til tre møder i en rådgivende gruppe (advisory board/referencegruppe). Endelig vil OECD bidrage til formidling af resultaterne fra lanceringsarrangementet og frem til det afsluttende møde i den rådgivende gruppe.

Del 2 består af følgende faser:

- 1: Projektopstart og design af ramme: fokus på at færdiggøre afgrænsning, forskningsdesign og projektplan.
- 2a: Målrettet sammenligning: kortlægning af nationale og udvalgte regionale aktiviteter, herunder institutionel organisering, datakilder (fx arbejdsstyrkeundersøgelser og data om ledige stillinger) samt de modeller, der anvendes til at forudsige kort- til mellemlang sigt efterspørgsel efter kompetencer.
- 2b: Målrettet kortlægning: en detaljeret metodisk vurdering af et begrænset antal udvalgte nationale eller regionale tilgange, herunder metoder, definition af kompetencer og effektivitet i forhold til at indfange tendenser som den digitale og grønne omstilling.
- 3: International sammenligning og overførbare læringspunkter: analyse af højtydende ikke-nordiske prognosesystemer for at udlede overførbare erfaringer om dataintegration og interessentinddragelse.
- 4: Kunstig intelligens i kompetencefremskrivning: undersøgelse af den fremvoksende rolle, som AI kan spille for at øge effektivitet og detaljeringsgrad i fremskrivningsmodeller, samtidig med at AI også betragtes som en drivkraft bag arbejdsmarkedsforandringer.

5: Anbefalinger: syntese af alle resultater for at identificere centrale barrierer og strategiske muligheder, herunder dem der er særlige for den "nordiske arbejdsmarkedsmodel", med henblik på at foreslå praktiske og konkrete muligheder for styrket nordisk samarbejde om kompetencefremskrivning.

Milepæle og leverancer

Fase 1: Projektstart (3.-4. kvartal 2025)

Milepæl	Leverance	Deadline
1.1 Advisory board møde nr. 1 (kick-off)	Det første møde afholdes online for at sikre fælles forventningsafstemning og input til projektets to hovedkomponenter.	31.10.2025

Fase 2: Implementeringsfase (4. kvartal 2025 – 1. kvartal 2027)

Milepæl	Leverance	Deadline
2.1 Første udkast til leverance	En faglig forståelse af kompetencematchingsystemer i en nordisk kontekst udvikles i dialog med advisory board. Kortlægning og analyse samt datafundament og case-shortlist færdiggøres som første udkast.	1. kvartal 2026
2.2 Advisory board møde nr. 2	Fysisk møde i København om kompetencematchingsystemer og udvælgelse af cases til dybdegående analyse.	Marts 2026
2.3 Første udkast til leverance 2	Identifikation og beskrivelse af kompetenceprognosesystemer (inkl. nordiske/internationale og AI-perspektiver) færdiggøres som første udkast.	Midt i 3. kvartal 2026
2.4 Advisory board møde nr. 3	Online møde med NMRS, OECD og advisory board.	September/oktober 2026
2.5 Rapport til NMR	Faglig opsamling, der samler analyser og hovedpointer, er klar til rapportering.	Slutningen af 4. kvartal 2026

2.6 Vidensdelingsarrangementer	Vidensdelingsarrangementerne (fx to webinarer med fokus på projektets to hovedkomponenter) gennemføres.	4. kvartal 2026
--------------------------------	---	-----------------

Fase 3: Afslutningsfase og projektafslutning (1. kvartal 2027)

Milepæl	Leverance	Deadline
3.1 Færdigt vidensprodukt	Slutproduktet (via infografik og casebeskrivelser) er færdigt og præsenteres for den rådgivende gruppe.	Midt i 1. kvartal 2027
3.2 Advisory board møde nr. 4	Fysisk møde i Norge i forbindelse med det afsluttende projektarrangement koblet til NMR-formandskabsprogrammet.	Marts 2027
3.3 Afsluttende arrangement	Arrangement (ministermøde, konference el. lign.) til at skabe opmærksomhed om vidensproduktets resultater gennemføres.	Slutningen af 1. kvartal 2027